

Оприщенко О.Ю.

студентка,

Науковий керівник: Трифонова О.Д.

кандидат економічних наук, доцент,

Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара

ФІНАНСОВІ РИНКИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Сучасний розвиток світового господарства характеризується якісними змінами у всебічних відносинах між країнами світу. Масштаби посилення і зміцнення ролі світового фінансового ринку постійно зростають. У фінансовому співтоваристві вже ні у кого не викликає сумнівів той факт, що світ все більше перетворюється на єдиний ринок. Глобалізація є одним із найбільш суперечливих та відчутних явищ нашого часу.

Метою дослідження є узагальнення тенденцій та перспектив розвитку фінансових ринків в умовах глобалізації світового економічного простору.

Наприкінці ХХ ст. у світовій економіці набув поширення термін «фінансова глобалізація», під якою розуміють ідеологію і політику об'єднання національних грошових систем, а також сукупність транснаціональних потоків товарів, послуг, капіталів, інвестицій, технологій, інформації, персоналу, ідей тощо. У широкому розумінні під глобалізацією світових фінансових ринків мають на увазі об'єднання в єдину світову систему усієї сукупності міжнародних фінансових відносин. Постійне зростання міжнародного товарообміну (обсяг світового експорту щорічно збільшується на 5-6%), прогрес в інформаційних і телекомунікаційних технологіях, лібералізація ринків капіталу і розробка нових фінансових інструментів, безумовно, і далі будуть стимулювати зростання міжнародних потоків капіталу, що веде до розширення і підвищення ефективності міжнародних фінансових ринків.

З 1980 р. система фінансових ринків постійно функціонує на глобальному рівні. Сформувалася світова фінансова мережа, яка об'єднала провідні фінансові центри різних країн: Нью-Йорк і Чикаго в Америці, Лондон, Цюрих, Франкфурт, Париж, Амстердам у Європі, Гонконг, Токіо, Багамські й Кайманові острови, Сінгапур, Бахрейн в Азії. Зміцнення зв'язків між зазначеними центрами, по суті, означало фінансову революцію, що має три ключові аспекти: глобальна присутність міжнародних фінансових установ; міжнародна фінансова інтеграція; швидкий розвиток фінансових інновацій. Напередодні глобальної фінансової кризи по оцінках МВФ у процеси фінансової

глобалізації були повністю інтегровані ринки країн розвинених економік і до 30-50% обсягів національних фінансових ринків країн, що розвиваються. Невизначеність і нерівномірність процесів фінансової глобалізації відображалася в прискоренні структурних перетворень національних фінансових ринків, а також у рості числа злиттів і поглинань у світовій економіці [1].

Реальна глобалізація характеризується тим, що міжнародні економічні зв'язки охопили практично всі країни світу, які залежать від міжнародного бізнесу. Наслідки цього двоякі: з одного боку, країна може користуватися всіма благами, не відчуючи негативних наслідків відсутності в неї тих чи інших ресурсів, можливостей і т.д. Але, з іншого – природною платою за це є і суттєва залежність країни від стану світових ринків у цілому.

Світовий фінансовий ринок – сфера ринкових відносин, де здійснюється рух грошового капіталу між країнами і формуються попит і пропозиція на нього.

Фінансовий ринок є неоднозначною економічною категорією, що має складну структуру. Інфраструктура фінансового ринку забезпечує переливання і розповсюдження матеріальних і фінансових ресурсів між виробниками і споживачами. По суті фінансовий ринок складається з різних елементів, механізмів взаємодії й мотивації, що тісно переплітаються між собою, утворюючи глобальну систему. Рушійними факторами глобалізації фінансових ринків є наявність вільного руху капіталу між країнами, лібералізація і дерегулювання фінансових ринків, конкуренція за доступ до капіталу, мінливість і нестабільність ринків, розвиток інформаційних технологій, стандартизація фінансових продуктів, фінансові інновації [1].

Рис. 1. Організаційно-економічна структура сучасного світового фінансового ринку

Джерело: розроблено автором за даними [2]

Процес глобалізації фінансових ринків характеризується найбільш високими темпами. Основними стратегічними тенденціями подальшого розвитку фінансових ринків є [3]:

1. Нарощування темпів конкуренції на міжнародних фінансових ринках між кредиторами і позичальниками, що стало результатом дії таких двох факторів, як постійний пошук вигідних напрямів вкладення капіталу транснаціональними фінансовими організаціями та потреба споживачів фінансових ресурсів у значних обсягах фінансування (причому потреба в коштах перевищує їх пропозицію).

Таблиця 1

Перспективи глобальних фінансових ринків

Перспективи	Характеристика
Професійне управління ризиками	Глобалізація, інформаційні технології й сучасні теорії по управлінню портфелями активів дозволили за нетривалий час виробити особливу систему управління ризиками і їхню оптимізацію: ризики підрозділяються, оцінюються, заново компонуються, ліквідуються й лімітуються.
Високі світові стандарти	Учасники світових фінансових ринків, які хочуть бути конкурентоспроможними в рамках глобальних фінансових ринків, виділяються в порівняльному галузевому аналізі високими стандартами відносно якості продуктів, позиціонування на ринку, ноу-хау. Так звана орієнтація benchmarking (порівняння із кращим) ні на якому іншому ринку не проявляється так сильно, як на глобальному. Тиск конкуренції й виробничих витрат при підвищенні якості продукції дуже велик.
Більш високий рівень диверсифікованості	Глобальні акціонерні товариства знаходять на глобальних фінансових ринках нових інвесторів. Активні учасники одержують додатковий огляд ринків, продуктів, потоків капіталу й конкурентної ситуації. Глобальний прес конкуренції також змушує підтримувати темп введення інновацій, звичайно більш високий, чим на ринку, захищеному національною протекціоністською політикою.

Джерело: розроблено автором за даними [4]

2. Відчутна інтеграція міжнародних ринків капіталу, поштовхом до якої стала ліквідація багатьох бар'єрів для входження на національні ринки капіталу міжнародних кредиторів і позичальників, підвищення мобільності боргового капіталу, зниження трансакційних витрат, стрімкий розвиток інформаційних систем.

3. Конвергенція міжнародних фінансових ринків, яка стала можливою за умов послаблення законодавчого розподілу інвестиційного і комерційного банківського бізнесу, а також створення фінансових холдингів на базі фінансових організацій гнучкої спеціалізації.

4. Концентрація міжнародних фінансових ринків, тобто процес злиття як організацій кредиторів, так і позичальників.

5. Комп'ютеризація та інформатизація фінансових ринків, яка полягає в широкому використанні учасниками міжнародних фінансових ринків новітніх інформаційних систем, глобальних баз даних та інтегрованих систем управління операціями.

Виділимо найважливіші перспективи глобальних фінансових ринків, а також їх учасників (табл. 1) [4, с. 232].

Таким чином, глобалізація об'єктивно стає невід'ємним аспектом ведення бізнесу. Якісний розвиток світових фінансових ринків свідчить про їх більш високу ефективність і про зростаючу роль саме міжнародних ринків капіталу. Світовий фінансовий ринок – це цілодобово діючий міжнародний ринковий механізм перерозподілу світових фінансових потоків з метою розвитку економіки та отримання прибутку його учасниками.

Список використаних джерел:

1. Лук'яненко Д.Г. Глобалізація фінансових ринків, стратегії економічного розвитку в умовах глобалізації // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ecolib.com.ua.

2. Глущенко В. В. Финансовые риски в условиях глобализации // Финансы и кредит. – 2006. – № 19. – С. 19-25.

3. Михальський В.В. Про фінансовий ринок і його структуру в умовах глобалізації // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.pbuv.gov.ua.

4. Мамотенко Д.Ю. Глобалізація міжнародних фінансових ринків // Гуманітарний вісник ЗДІА. – 2009. – № 39. – С. 232.